

ԳԱՅՐԵՆԻՔ

10

Փարայ

ՕՐԱԹԵՐԹ

10

Փարայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ . գաւառական քոյրատարութեան ծախքը մեր վրայ է : վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժանորդք ալ կը ներառուին :

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ համակ պէտք է ուղղել տո. Տէր-Խմբագիր Ռիզա փաշա խան Թ. 44 : Խմբագրութեան ուղղեալ գիր կտ չէ տրուիր : Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրուշէ . աւելի անգամի համար սակարկութիւն կը լլայ :

ՆԵՐՔԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՆԳՂԻՍ

Լոնտրայի Մանչեսթըր կարտեան լըրագրին թղթակիցը կը գրէ թէ անգղիական խորհրդարանին վերստին գումարուելու ատեն Հայկական խնդրոյն վերաբերեալ գրութիւնները խորհրդարանին պիտի ներկայացունին, որոյ լուծման համար լորտ Տիւֆըրին մեծապէս կաշխատի Պոլսոյ դեսպան անուանուելէն ի վեր :

— Վեհ. Սուլթանը իւր թիկնապահներուն միջոցաւ իմացուցեր է Սաաութլաճ փաշայի ընտանեաց թէ փաշան վեղորութեան աստիճան բարձրացած է, որուն ի պատասխանի Սաաութլաճ փաշա իւր խորին երախտագիտութիւնը յայտնէր է առ Սուլթանն :

— Թան գաղղիական լրագիրը կը գրէ թէ Ասիմ փաշա տէրութեանց դեսպաններուն ծանուցեր է որ Հելլենական թղթատան գոյուիլը տէրութեանց թղթատուններուն վրայ չպիտի տարածի երբեք :

— Լէվանթ կըսէ թէ Պոլսոյ քաղաքապետութիւնը ջուրի նուազութեան պատճառաւ Քասըմ փաշա, Քապաթաշ, Թօփհանէ եւ Ղալաթիա առժամանակեայ ջրհորներ հաստատուի է հասարակութեան դիւրութեան համար :

— Յունաց Ս. Պատրիարքը բոլորովին ապաքինելով, առջի օր կրօնական ժողովին նախագահեր է : Բաղմաթիւ երեւելի անձինք ինչպէս նաեւ մայրաքաղաքիս սպանիական դեսպանը Յունաց Պատրիարքարանը գացեր են Ն. սրբազնութեան իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու համար :

— Լէվանթ կըսէ թէ անցեալ չարթու Դամասկոսէն Պաղտատ գացող անգղիական սուրհանդակը անասլատին մէջ կորսուեր, և այս մասին բնաւ լուր մը չկայ եղեր : Նոյպէս օսմանեան թղթատարը տանող ուղտերը ճամբան ճախեր են . սակայն նամակները հետեւեալ սուրհանդակաւ անկորուստ Պաղտատ հասեր են : Այս երկու քաղաքներուն հեռաւորութիւնը առ նուազն ինը օր է :

— Բերա Սօփիալը փողոցը չորեքշաբթի իրիկուն Պ. ի տունը գող մտնելով, մինչ ասոնք սեղանի նստած են եղեր, ամբողջ սենեակները պարպեր և բոլոր

գոցուած սնտուկները կոտրելով մէջը գտնուած ծանրադին նիւթերը գողցեր և վախեր են : Երբ ընտանիքն իմացեր է, գողերն արդէն հեռացած են եղեր : Ասոնք քովի տունէն որ պարապ է եղեր, Պ. ի տունը մտեր և այս յալչտակութիւնը ըրեր են :

— Առջի օր լրագրոյս Տնօրէն-Խմբագրին պատահած դողութեան դէպք մը հրատարակած էինք :

Ջարմանալի է որ մի և նոյն գիշերը մեղի պատահելէն կէս ժամ առաջ այսինքն ժամը 3 ու կէսին մի և նոյն երեք անձինքը կէտիկ փաշա Սուրէնեան էֆ. ի կը հանդիպին և անոր գրպանը կը խուզարկեն, միշտ պատճառելով թէ ատրոճանակի ձայն մ'առինք, դուք էք պարպողը, ուստի պէտք է վրանիդ նայինք :

Մի և նոյն գիշերը ժամը 6 ին քառորդ մնալով Մայր եկեղեցւոյ ժամակոյններէն մին որ Թաղ. խորհրդոյ անդամներէն Ֆէնէրճն. Յովակիմ էֆէնտին տուն տանելէ վերջը եկեղեցի կը վերադառնար, մի և նոյն երեք հոգիին կը հանդիպի, որոնք վրան կը յարձակին և կսկսին խուզարկել. ժամակոյժ քաջութեամբ անոնց մէ միոյն թուրը առնուլ կը յաջողի, սակայն միւս երկուքը վրան յարձակելով, խեղճին քով գտնուած երկու մէճիտը և ժամացոյցը կը յալչտակեն և կը փախչին :

Հետեւեալ առաւօտ Թաղ. խորհուրդը ըստ իւր պարտաւորութեան տեղւոյն պահականոցին իմաց կուտայ կատարուած եղելութիւնները, նա ալ օտտիկանութեան դուռը կը տեղեկագրէ :

Մի և նոյն գիշեր դարձեալ քանի մը հոգի ամխաղաճառ յոյնի մը, որոյ անունը չեմք իշխեր, և քիչ մը վերջը ուրիշ մի քանի յոյնի վրայ կը յարձակին ժամը 5 ին. առաջինը որ ընտանիք ունի եղեր հետը, վրան գտնուած ժամացոյցը և օսկի մը յանձնելով կազատի անոնց ձեռքէն :

Այս տողերը կը գրեմք, որպէս զի հասարակութիւնը տեղեկութիւն ունենայ և հարկ եղած զգուշութիւնն ընէ :

Իսկ օտտիկանութեան վսեմ նախարարէն կը յուսամք որ Գումգալիուի պէս մարդաշատ թաղի մը մէջ կատարուած սոյն յանդուգն գողութեանց առաջն առնուլ համար անմիջական տնօրէնութիւն մ'ընելու շնորհն կընէ :

— Սելանիկէն կը գրեն թէ ալպանիական ապստամբութեան մասնակից ե-

ղող բաղմաթիւ անձինք կը բերուին ամէն օր Սելանիկ որոնք պատերազմական ատենին որոշմամբ Միջագետք կամ Արշիպեղադասի բերդերը պիտի արօրուէին : Սելանիկի մէջ ոչ միայն գողութիւնք կը շատնան, այլ և յեղափոխական խումբեր ազատ համարձակ կը պտըտին յեշեալ զաւառին մէջ, ժողովուրդը գըրգըռելու համար :

— Պէննի Զուգ-Զուգ ընկերութեան ձեռքէն առնուած անգղիացի տղոց համար Լոնտրայի մէջ բացուած հանգանակութիւնը 700 սակիի հասեր է, լորտ կրանիլ և Բօչիլտ ալ մասնակից եղեր են :

— Ճէվայիպ արաբական լրագիրը կը գրէ թէ Սալիհ անուն ալժերիացի մը որ մայրաքաղաքս կը գտնուի այժմ, Գաղղիոյ հիւպատոսարանը բանտարկուեր է : Կըսուի թէ այս անձը իւր կինը սպաններ է :

— Յիկարօ գաղղիական թերթին վերջապէս Տաճկաստան մտնելու հրաման եղեր է :

— Շամպօրի դուքսը նոյեմբեր 26ին կրաց հասեր է Տօն Ալֆօնսի փոխադարձ այցելութիւն մ'ընելու համար :

— Պ. Կամպէթթա Շանդի զօրավարին յանձնէր է նորա դեսպանակա՞ն հրաժարման գրերը : Զօրավարը Փէթրօպուրկ պիտի երթայ . յետոյ գաղղիական բանակին մէջ կարեւոր պաշտօն մը պիտի ընդունի :

— Նասիօնալ լրագիրը կը գրէ թէ պաշարման վիճակին պատճառաւ 153 հոգի Պէրլինէն, 193 համալուրկէն և Ալթանօյէն և 70 հոգի Լէյվիցիկէն տրտաքուեր են :

— Դաղմատիոյ Գրիշովի գաւառակին մէջ յուզմունք շատնալով, Աւստրիոյ կառավարութիւնը շարունակ դօքը կը համախմբէ :

— Մօլթէ մարաշխաղ խորհրդարանը գոցուելուն պէս իտալիա ճամբորդութիւն մը պիտի ընէ :

— Պ. Կլապըթօն որ դեկտեմբեր 3ին Հէվէրտըն պիտի դադարէ, տակաւին Լոնտրա կը գտնուի իրլանտիոյ օրինաց բարեփոխում մը պատրաստելու համար :

— Էօժէնի կոյսրուհին դեկտ. 7ին փողացաւ բռնուելով, Անգլիոյ թագուհւոյն այցելութեան չէ կրցեր երթալ :

Ա. Չ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Գարակէօմբիւկէն մեզ զրկուած նա-
մակին շարունակութիւնը:

Մենք թաղեցիքս, աւելի տեսած ու
զգացած եմք այն փաստներ՝ որոց ենթա-
կայ եղաւ մեր թաղն ու վարժարանն
վերջին «տնուր» գէպքերուն առթիւ և
որոց հեղինակն է Պ. Տէօքմէճեան, զորս
ինքն անամօթաբար և առանց վարանելու
խոստովանած է այն նամակին մէջ «թա-
ղին իրական օգուտները պաշտպանել»
համարելով զայն:

Եթէ իրօք թաղին իրական օգուտնե-
րը պաշտպանել էր Պ. Տէօքմէճեանի նը-
պատակը, ինչ կը նշանակէր ուրեմն վեր-
ջին անգամ ի ներկայութեան իւր թաղ-
խորհրդարանի մէջ հագարձուաց հա-
մար կատարուած ապօրինի և գաղտա-
գողի ընտրութիւնն, որոյ արդեամբ ին-
քէն ևս իւր նպատակին հասնելու վայր-
կենական բաղդն ունեցաւ, հագարձու-
ած ընտրութիւնն որ նոյն ընտրութեան ե-
րեկոյնի կատարուեցաւ գինետան մը մէջ,
նոյն յաջող ընտրութիւնը շնորհաւորելու
համար, ինչ կը նշանակէր այն գործո-
ղութիւնները, որ առանց կրթ. տեսչու-
թեան հաստատութեանը սպասելու, ան-
միջապէս ի գործ դնել սկսաւ և ինք-
զինքը Հագարձուածութեան ատենապետ
անուանեց: Միթէ ասոնք էին «թաղին
իրական շոհերը»:

Թող սթափի Պ. Տէօքմէճեան, մեզք
է թաղին, եթէ իրօք թաղին իրական
շահերուն նախանձախնդիր է, քաշուի
մէկ կողմ, իւր գրամական զոհողութիւն-
ները մէջ չբերէ, անոնք փոխանակ զին-
քը արդարացիներու, աւելի համբաւա-
նեն, որովհետեւ այն զոհողութիւնները
եթէ իրօք թաղին իրական շահերուն
համար ալ եղած ըլլային, զոր մարդ
խենդ մ'ըլլալու է հաւատարմ համար,
գարձեալ կասկածելի կընային ըլլալ իւր
վիճակն ունեցող մէկու մը կողմէ եկած
ըլլալուն: Իսկ գալով իւր ամբաստանեալ
ինքնուն, երբէք ծանծաղ մտքի և տե-

սութեան արժէք չէ, զոր այնպէս ցոյց
տալ կուզէր կրթ. խորհրդականութեան
մատուցած բողբոջներն ի պատասխան
ստացած գրոյն մէկ պարբերութիւնը մէջ
բերելով:

Աւելի լաւ կընէ Պ. Տէօքմէճեան, ե-
թէ այն պարբերութիւնը աւելի ուշադ-
րութեամբ կարդայ. անշուշտ պիտի
տեսնէ այն ատեն, որ այն պարբերու-
թիւնը չըսէր թէ սա ամբաստանեալ չէ,
այլ կրտէ թէ «կրթական խորհրդարանի
մէջ որ և իցէ արձանագրութիւն մը չկայ»:
Թող չկարծէ Պ. Տէօքմէճեան որ միայն
կրթ. խորհրդարանի մէջ իւր ամբաստա-
նեալ ըլլալուն նկատմամբ արձանագրու-
թիւն չգտնուելովն ինքը ամբաստանու-
թենէ մը ազատած կը համարուի. իւր
ամբաստանութեան դատակնիքը ու աղ-
գային իրաւունքներէ զրկեալ ըլլալուն
խնդիրը թէ և յատոնց ի վեր ելած է
Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, սակայն
թաղին անգործութեանն ու ապահովու-
թեան համար անուշ տեղը կապելու
գրութիւնն ի գործ դրուած է ի շնորհ
իրեն:

Վերջին խօսք մ'ալ... եթէ Պ. Տէօք-
մէճեան ամբաստանեալ և կասկածոտ
մէկը չէր, ինչու կրթական խորհրդա-
կանութիւնը չուզէր հաստատել նորա
հագարձուածութեան պաշտօնը, ինչու և
ինչ միտքով: Ամեն. Ս. Պատրիարքը բե-
կանեց նորա ընտրութիւնը յատուկ դը-
րով մը, որոյ մէջ ի մէջ այլոց նաև թաղ.
խորհրդոյ ըսելով «... ըստ առաջար-
կութեան կրթական տեսչութեան կը
յանձնարարեմք պատուարժան խորհրդ-
դոյդ որ բարեհաճիք առանց թաղեցի
ի ժողով հրաւիրելու, նոր ընտրութեան
ձեռնարկել, և հինգ անկողնակալ, և
ուսումնասէր, և վերջին անցից մէջ մաս-
նակցութիւն ու գեր չունեցող ազգա-
յիններէ բաղկացեալ հագարձուածութիւն
մը կազմելով տեղեկագրել ի վաւերա-
ցումն (կնիք. — Ներսէս Պատրիարք)»:

Ահա Պ. Տէօքմէճեանի արժանաւոր
դատակնիքը, զոր լաւ գիտենք թէ, ա-
ռանց շառագունելու դարձեալ ճգնի
պիտի քաշկռտել, և ով գիտէ ինչ նոր
հայհոյութիւններ ստեղծելով մեզ գէմ
պիտի գործածէ, սակայն մենք, ոչ թէ

իւր ճոռմարանութեանցը պատասխա-
նելու, այլ իւր չափն արժանիքն ու կեղ-
ծիքն երևան ածելու համար միայն սոյն
գրութիւնը հրապարակելով հանդերձ,
կը յայտարարենք միանգամայն թէ քանի
որ Պ. Տէօքմէճեանի յատկութիւնքն ծա-
նօթացան, և քանի որ ինչն հեռի մնայ
ազգային գործերէ, փակեալ համարելով
այս միջադէպը, չպիտի պատասխանենք
երբէք իրեն, ինչ որ ալ ըսէ:

20 նոյ. 1884 թ. Ա. Ն. Յ. Ի. Ն.

... Տէր
Այս անգամ կարնոյ թղթաբերը Տիւ-
պերեան Տիգրան էֆէնտիի տխուր մա-
հադոյժը մեզ բերաւ, որ յետ կարճատե
հիւանդութեան մահկանացուն կնքած է
իւր ծաղիկ հասակին մէջ ի խոր սուգ-
համակելով իւր ծնողքն ու համայն բա-
րեկամները, ընդ որս և մեզ: Սա կար-
նոյ ուսեալ նորատի երիտասարդութեան
ընտիր անդամներէն մին էր, օժտեալ
աղնիւ ձիրքերով և իւր աղնիւ բնաւո-
րութեամբ սիրելի եղած էր ամեն զինքը
ճանաչողաց. ուսման մէջ ունեցած յա-
ռաջադիմութեամբ կարնոյ վիճակէն
թարգմանութեան սենեկին մէջ օգնա-
կան գրագրի պաշտօնն ստանձնած էր,
զոր կը կատարէր ամենայն յաջողակու-
թեամբ և աշխրջութեամբ ի գոհութիւն
սրտի իւր գլխաւորին. իր այս ընտիր բա-
րեկանութիւնը կը խոստանային ապա-
գային թէ տէրութեան և թէ ազգին
պիտանի և օգտակար լինել: Սակայն
անդուծ Պարկայը տարածած կտրեցին
նորա թանկագին կենաց թելը, չը խը-
նայելով ոչ իւր գեղածիծաղ և նորափը-
թիթ հասակին, ոչ իւր ծնողացն, ոչ
համեստափայլ և գթալոյզ Օրիորդ Ֆէ-
րահանին, որոյ հետ խօսեցեալ էր. ըստ
այս մեզ ոչ այլ ինչ կը մնայ, բայց եթէ
մաղթել յերկնից մխիթարութիւն և
համբերութիւն վասն Տիպէրեան և Ֆէ-
րահան երկու սրտաբեկ գեղգոտա-
նաց, գիտելով որ կարող է Աստուած ի
մխիթարութիւն սրտաբեկ ծնողաց պար-
գելի զմի նոր Սէթ փոխան Աբէլի, ոյր
վասն աղաչաւոր է առ Տէր
1884 Նոյ. 25 Մ. Յ. Աղապարեան
Կ. Պօլիս

ԿԱՐԱՐԻ ՏԱՆ
ԱՍՊԵՏԸ
Բ.
Ա. Ն. Ս. Ն. Օ. Թ. Ը.
(Նոր. տես թիւ 888)

— Նախ որ «պարոն» կըսէք, բառ մը
որ մեծ յանցանք է, կը հասկնա՞ւ քաղա-
քացիութիւն. կը տեսնեա՞ որ ես «գուր» կը-
սեմ:

— Հէ՛ ուրեմն, քաղաքացի, թո՛ղ այդ
կինը որ երթալ բարի գործ մը կատարէ:

— Բայց ի՞նչպէս:

— Զիս մինչև տուն տանելով և ճամ-
բան պաշտպանելով:

— Մօրիս, Մօրիս, ըսաւ Լօրէն, ընե-
լիքիդ վրայ լաւ մտածէ. ինքզինքդ սոս-
կալի կերպով կը մատենս:

— Գիտեմ, պատասխանեց երիտա-

սարդը. բայց ինչ ընեմ. եթէ թողում,
խեղճ կինը ամէն քայլին գիշերապահ-
ներէն պիտի բռնուի:

— Այո, այո, մինչդեռ եթէ դուք
Պարոն... {Դու քաղաքացի հետս ըլ-
լաս, կաղատիմ:

— Կը լսե՞ս, ըսաւ Լօրէն. կաղատիմ
կըսէ. ըսել է մեծ վտանգի մէջ է:

— Բայց սիրելի Լօրէնս, ըսաւ Մօրիս.
արդար ըլլանք. կամ բարի հայրենասէր
կամ բարի աղնուպետական մ'է. եթէ
աղնուպետական մ'է, զանկա պաշտ-
պանելով յանցանք գործած պիտի ըլ-
լանք. իսկ եթէ բարի հայրենասէր մ'է,
պարտքերնիս է զայն պաշտպանել:

— Ներէ՛ ներէ՛, սիրելի բարեկամս.
Արիստոտէլին զնաց խելքս, անոր բար-
կացայ, սակայն քու տրամաբանութիւնդ
ալ այլանդակ է: Ի՞նչ կ'ընես հետեւեա-
լին նման է:

Հերմէս յալիստակեց խելքս
եւ իմաստութիւն խնդրէ յինէն:

— Աղէ՛, Լօրէն, ըսաւ Մօրիս. լըջօ-
րէն խօսինք. կուզե՞ս ծածկանիշդ յայտ-
նել ինծի թէ ոչ:

— Այսինքն, դու կըստիպես զիս որ
պարտքս բարեկամիս զոհեմ կամ բարե-
կամս պարտքիս: Մօրիս, պարտաւորու-
թիւնս զոհելու կը վախնամ:

— Վճռէ ուրեմն բարեկամ, կամ մին
կամ միւսը. կաղաչեմ յանուն Աստուծոյ,
չուտով վճռէ՛:

— Բայց կը խոստանա՞ս ի չարն չը գոր-
ծածել:

— Կը խոստանամ:

— Խոստանալը բաւական չէ, երդում
ըրէ՛:

— Եւ ինչի՞ վրայ:

— Հայրենեաց սեղանին վրայ:

Լօրէն գլխարկը հանեց, Մօրիսի ներ-
կայացուց. Մօրիս ալ խնդրուած երդու-
մը կատարեց:

— Հիմա ուրեմն, ըսաւ Լօրէն, ահա

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀՕՐ ՀՐԱԺԱՐԱՅԻՆԸ

Աղդային ժողովոյ սրտման համեմատ Ատենապետաց դիւանը և վարչական խորհրդոյ անդամները երէկ խորհուրդ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան և Աղդ. ժողովոյ և աղդին կամքը հաղորդելով, ժողովին որոշման համեմատ խնդրեցին տեղեկանալ թէ ո՞րք են այն պատճառները որք ն. սրբազնութեան պաշտօնին շարունակութիւնը յոյժ վնասակար կը նեն աղգին, ինչպէս ըսած էր իւր հրաժարագրոյն մէջ :

Ն. Սրբազնութիւնը ի պատասխանի յայտարարեց թէ իւր հրաժարականը պարզ և անդունալի է, ինքը պատճառներ չունի բացատրելու համար. սակայն եթէ կատարեն զինքը, կրնան առ Բ. Դուռն զրկուած հրաժարագրէն տեղեկանալ, զորս մի միայն Բ. Դրան ստիպման վրայ ցոյց տուած է :

Ի վերջոյ Ն. սրբազնութիւնը վճռական ձայնիւ յայտարարեց թէ անկարելի է Պատրիարքական պաշտօնը շարունակել, ինչ և ալ լինի. ուստի և հարկ է անմիջապէս Պատրիարքական ընտրութեան ձեռնարկել, և այս առթիւ քանի մը ընտրելիներ ներկայացուց :

Ատենապետաց դիւանը յուսահատ ետ դարձաւ :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սէրվէր փաշայի ապարանքը գումարեալ Եւմուական Յաննախմբին վերջին ժողովին մէջ Պ. Պուրք յայտարարած էր թէ արժեթղծող վերջնական կարգադրութիւնը եւրոպացի պարտատեարց վերապահուած է : Այս յայտարարութիւնը մեծապէս զարմացուցած էր Օսմանեան պատուիրակները, վասն զի մէկ խօսքով այսչափ ատենուան աշխատութիւնները ի դերեւ կենէին, Վազըթ այս առաւօտ կըսէ թէ Պ. Պուրք իւր յայտարարութիւնը բարեփոխեց է երէկ առաւօտ. միւս փոխանորդներն ալ Օսմանեան պատուիրակաց հետ համամիտ են եղեր, այսինքն կուզեն որ Բ. Դուռն եղած որսչումները վաւերացնելով անմիջապէս պաշտօնաւորուին :

Լասիկ ծածկանիչ. « Կօլ և Լիւթէս ». կարելի է որ քեզի ըսողներ ալ ըլլան. « Կօլ և Լիւթէս », դուն ձգէ որ անցնին. վասն զի երկուքն ալ լատիններէն են :

— Գաղաքացիութիւն, ըսաւ Մօրիս, հիմա հրամանիդ պատրաստ եմ : Շնորհակալ եմ, Լօրէն :

— Բարի ճամբորդութիւն, պատասխանեց Լօրէն, և զխաբիւրդ գլուխը դնելով, սկսաւ հեռանալ, քթին տակէն հետեւեալ տողերը մըմալով.

Հուսկ ուրեմն սրբեցեալդ Էլէօնօրա
Դու ճանչցար հրապուրիչ այն մեղք
Յորմէ վախճաւ թէ և անձկայիր.
Կը վախճաւ երբ իսկ վայելես.
Ըսէ ինձ ուրեմն, ինչ է նորա սարսափ :

Պ.

ՍԷՆ—ՎԻԹՅՈՐ ՓՈՂՈՅԸ

Մօրիս գեղանի կնոջ հետ առանձին գտնուելով, պահ մը նեղուեցաւ Դործիք

նական կերպով տէրութեանց հաղորդէ :

— Պատերազմի տուգանաց խնդիրը յաջողութեամբ լուծուիլ կսկսի. Ռուսիոյ դեսպանը մեծ զիջում կը ցուցնէ, կը հաճի տուգանքը 400 միլիոնի իջեցնել միայն թէ 1 առ 0/0 տոկոս և 1 1/2 առ 0/0 տարեկան գլխավճար կը պահանջէ : Իսկ Բ. Դուռն տոկոս չը տալու վրայ կը պնդէ, սակայն այս առուր Վազըթի ըսածին նայելով, պատերազմի տուգանաց մէկ մասը Պուլլարիոյ տուրքովը հատուցանել որոշուեց է. Վազըթ այս որոշումը կը ջատագովէ և կը յաւելու թէ Պուլլարիոյ տուրք գանձումն ալ Ռուսիոյ պէտք է թողուլ, որպէս զի Ռուսաց և Պուլլարաց մէջ ցրտութիւն ծագի :

— Լէվանթ երէկ զիշեր հեռագիր մը ընդունելով Վիէնայէն, յաւելուածի ձևով հրատարակեց. յիշեալ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Վիէնայի Րինկ թատրոնին այրելուն բուն պատճառը կանթեղ մը իյնալով բոցը վարագոյրները պատելն է, որ ամենայն արագութեամբ տարածուեց է. մէկ կողմանէ ժողովըրդեան բաղմութենէն և միւս կողմանէ բոցերուն տարածուելէն թատրոնին դռները ինքնին փակուել են. բաղմութիւն անձինք պատուհաններէն նետուելով աւազուել են, 60 հոգի ալ ազատիչ մեքենայներու միջոցաւ դուրս ելել են. հեռագրին զարնուած ատենը 300 դիակ գտնուել է թատրոնին մէջ :

— Վազըթ կըսէ թէ Զէհիրի դատէ Դասըմ փաշա դատաստանի պիտի կանչուի, իւր ծառան սպաննած ըլլալու ամբաստանութեամբ :

— Մէմօրիալ Տիբլօմաթիդ լրագիրը կըսէ թէ հելլենական թղթատանց փակուելուն առթիւ Բ. Դրան և Հելլենական կառավարութեան միջև ծագած գծտուութիւնը բառնալու համար Անգղիա միջամտութիւն պիտի ընէ եղեր :

— Վիէնայի Թախալաթ լրագիրը կը գրէ թէ Վիէնայի Օսմանեան դեսպանին հրահանգ. արուած է Վիէնայի կառավարութեան բերանացի կերպով առաջարկել որ Հէրսէք-Պօսնայէն զօրք

ըլլալու երկիւղը, այս հրաշալի գեղեցկութեան հրապուրը, խղճի խայթը որ հասարակապետականին ամբիժ սիրտը կը տանջէր, զինքը արգիւնցին երբ իւր թիւը գեղանի կնոջ տալու պատրաստուած էր :

— Ո՛ւր կերթաս այսպէս, քաղաքացիութիւն, ըսաւ անոր.

— Աւաղ շատ հեռու, պարոն, պատասխանեց կինը :

— Բայց վերջապէս.

— Ժարտէն տէ փլանթի կողմը :

— Լաւ, երթանք :

— Ա՛հ, Աստուած իմ, ըսաւ անձանթութիւն. դիտեմ որ ձեզի նեղութիւն կը պատճառեմ, բայց գիտցիր որ ձեր վեհանձնութիւնը չարաչար չպիտի գործածեմ :

— Սակայն Տիկին, ըսաւ Մօրիս որ կամաց կամաց Հասարակապետութեան բառարանը թողլով, մարդկային պարզ

առնելէ ետ կենայ : Եթէ Աւստրիա յիշեալ առաջարկը չընդունի, Բ. Դուռն տէրութեանց բողոքելու մտադիր է եղեր. սակայն Գերմանիա յանձնարարեց է Բ. Դրան որ այս դիտաւորութենէն ետ կենայ. իսկ Բ. Դուռն Գերմանիոյ բարեխօսութեան առ այժմ զիջանելով, հուսկ ուրեմն իւր բողոքագիրը պիտի ղրկէ :

— Գաղղիական Թրիպլին թերթին մէջ հետեւեալը տեսնուեցաւ.

Պօլսոյ գաղղիական դեսպան Պ. Թիսոյի տիկինը, իւր ամուսինէն բաժնուելու համար, Գաղղիոյ Սէն Գաւառին թաղապետական ատենին աղերսագիր մատուցեց է, պնդելով թէ Պ. Թիսօ երկարատեան ի վեր զինքը չուզելուն պատճառաւ, ինքն ալ զանի թողելու ստիպուած է : Պ. Թիսօ իւր կողմանէ փոխանորդ չկարգելով, ատենը Տիկին Թիսօի պահանջումը օրինաւոր դատեր և բաժանման վճիռ տուել է :

— Տրիպոլսոյ նակին կուսակալ Նազիֆ փաշա երէկ մայրաքաղաքս հասաւ :

ՂԱՂԱԹԻՈՅ ՊՕՐՄԱ

Օսմ. Գօնս. Գոյ. երէկ իրիկուն	44-36
» » Բաց. այս առաւօտ	44-37
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂՈՅ	
Սօսիթէ Ժէնէրալ Անգլ. Լիւր.	5-20
» Օթման » »	4-12
Կ. Պօլսոյ Պանքան » »	44-40
Բրէտի Ժէնէրալ » »	6-30
» 1865 (Մութոն) » »	87-
» 1869 (Բինար) » »	74-
» 1872 (Պօն տիւ Թրէզօր) » »	26-
» 1873 (Բինար) » »	72-
Թրամիլայ Օսմ. Լիւր.	3-80
Թղթագրամ » »	970
Բուսէլի երկաթուղի ֆրանք » »	53-
Լաւրիում » »	132-50

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 դուրուշէն)	
Անգլիկ. ոսկի	140-5
Գաղղիական »	87-28
Բօլ »	89-30
Բրիտի »	51-20
Գարպօն թուղթ »	8-61
Գարպօն արծա. »	90-30
Մէմօրիէ »	107-31
Վեցնոց »	125-33
Հինգնոց »	209-20
Մէթալիք »	204-20

լեղու մը սկսած էր գործածել, ինչպէս կըլլայ որ այս ժամուս փարիզի փողոցները կը գտնուի դուրք :

— Պարոն, ըսի արդէն. Բուլի տրուարձանը այցելութեան մը գացած էի. կէս օրին մեկնեցայ առանց եղածներէն բան մը դիտնալու. ամբողջ ժամանակս մեկուսացեալ տան մը մէջ անցուցի :

— Այո, միմաջ Մօրիս, անշուշտ աղնուապետական գումարման մը մէջ, խոստովանեցէր ինձի քաղաքացիութիւն, արդեօք իմ օգնութիւնս խնդրած և ընդունած ատեննիդ գօնէ մտքով չէ՞ք ծաղրեր զիս :

— Ե՛ս, պարոն, և ինչո՞ւ.

— Անշուշտ վասն զի կը տեսնէք որ հասարակապետական մը առաջնորդ կըլլայ ձեզի. և այս հասարակապետականը իւր դատը վտանգի կենթարկէ. այնպէս չէ՞.

(Շարունակել)

ՄԱՐԴԻՍ ՇԱՄԼԵԱՆ
ԱՌԱՌԻ ԿԱՐՈՂՈՍԻ

Մ Ո Ն Թ Է Վ Ե Ք Ի Ա Յ Ի Ո Յ

Ընտիր թղթի վերայ մաքուր տպագրութեամբ գեղեցիկ առածներ են, զորս քաղած է հեղինակը Կարողոսի վկայասանութենէն. նիւթին ընտրութեանը մասին արդարեւ գովելի է ամէն հասակի անձանց, մանաւանդ վարժարանաց մէջ, և նոր տարւոյ համար աշակերտաց ընծայ կրնայ տրուիլ. գինն է երեք դա. հեկան դիւրամատչելի. կը գտնուի Քա. վաճեան, Աշտեան և Մարգարեան գրա. վաճառատունները:

Ա Ձ Դ

Նորայրի Գաղղիերէն-Հայերէն բառարանին 79րդ թերթն հրատարակեցաւ, յորում (Աշ) գիրն սկսած է: Կը ծանուցուի թերթ առ թերթ գնողներուն, որ երբ սոյն գիրն ալ աւարտի, թերթերը պիտի վերցուին գրավաճառաց քովէն, վասն զի այնուհետեւ (Ա-Աշ) գրե չի թղթակազմ պիտի սկսին վաճառուիլ. հետեւեալ կը խնդրուի յետամնացներէն որ յիշեալ իրենց սպասած թերթերը լըրացնելու: (Ի) գրէն սկսեալ թերթերն ըստ առաջնոյն պիտի գտնուին գրավաչառաց քով:

Ն. ՏԷՐ ԱՆԻՈՆԴԵԱՆՅ

Մ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Լ Ե Ձ Ո Ի

Դ. հատոր

Սոյն դասագրքին Դ. և վերջին հատորն ալ իւրոյ ընծայուած է. Պօլսոյ աշխարհաբառի վերածուած և ընտիր տպագրութեամբ: Դին 5 դահեկան արժաթ:

Կեդրոնատեղին է Միացեալ ընկերութեան գրասենեակն, Կալաթա, Բէօ. չէ-օղլու խան, թիւ 11, 12, և 13:

Կը գտնուի Պօլսոյ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, նաև Կալաթա, Պ. Յ. Չաքըրեանի հայկական թղթավաճառանոցը:

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ կըլլուի:

Լ. ՕԺԷՆ ՍԻԻ

Լ. ՍՐԱՐԸ ՓԱՏԻՍ

Թարգմանեաց Կ. Յ. Փանոսեան

Սոյն հետաքրքրական վէպը տաճկերէն լեզուաւ տետր առ տետր կը հրատարակուի և արժանի է ամեն կարգի անձանց ընդունելութեան:

Ի գին 20 փարայ

ՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Բոլոր Բրիտանեայք կընդունին թէ Մկրտութիւնը Բրիտանոսի եկեղեցւոյն դուռն է, ուրկից ներս կը մտնեն բոլոր հաւատացեալք: քանզի տէրունական պատուէրն է «Ան որ հաւատայ ու մկրտուի, պիտի վերկուի»:

Այս կարևոր պատուէրը ըստ արժանւոյն ստիպելու համար պարտինք առանց նախապաշարման Դիմումի Բնեւ. բայց, որովհետեւ շատ քիչերը արտօնութիւն և ժամանակ ունին քննելու, Աւետարանիչ Գեորգ, Ն. Շիշմանեան հին և նոր Բրիտանեայ աղագաց և ժողովրդոց մը կըտուծեան վարդապետութիւնները և արարողութիւնները գրքոյկի մը մէջ հաւաքեալ կը նուիրեն իւր սիրելի ազգին մեծաւ յարգանքով: Դինն է 5 դր. և կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով, Կամուրջին գլուխը Սուճի Պօղոս աղային խանութը, և Կալաթայի Մարտատան փողոցը թիւ 16, Հայկական թղթավաճառանոցը:

Փ Ա Ն Ա Ս Է

ԴԵՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԴԵՂ ՍՍՄԱՐԱՅԻՈՅՆ

Կը ծախուի Միասնեան եւ Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Կալաթիա Կ. Պօլսոյ: Փանասէն իւր օգտակարութեամբ, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպայի, նոյնպէս եւ Թուրքիոյ ալ եւ ալ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է:

Փանասէն գեղացւոյն եւ գաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ եւ դարման հաղիւ կը գտնուին: Փանասէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով բոլորովին անվնաս է: Փանասէն այրածին ցաւը կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ. նոյնպէս եւ մարմնոյն կարուած ու ճնշուած տեղերէն ցաւն ու բորբոքը չուտով կ'առնէ:

Ձգային, յողային եւ ոսկրային սաստիկ ցաւերը բուժելով տաքնապեալ կը հանդարտեցնէ: Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարութեանց առաջը կ'առնուի:

Փանասէն ակոյայի ստտիկ ցաւերը չուտով կը բուժէ: Մարմնոյն կտրուած կամ վիրաւորեալ կողմերն առատ Փանասէ քսելով չուտ կը բժշկուին ու կը գոցուին: Փանասէն կը բժշկէ նաև փորհարութիւն, թանջը, հազ, ջերմ, կոկորդի բորբոք եւ ուռեցք, մէջքի ցաւ եւ ալ զանազան սխտեր, որոց սկզբնապատճառը գրեթէ նոյնն են: Այսպէս կը վկայեն շատեր, որք փորձած են: Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդուխտը եւ ճանապարհորդը իրենց մօտ Փանասէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց ատեն դորձածելով մեծ օգուտ կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'առնուն: Փանասէն հեղուկ է, որ թէ մարմնոյն վրայէն քսելով եւ թէ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ:

Գործածութեան կերպը հետն է: Գլխաւոր վաճառատնոյն է, Կալաթիոյ Նէնի-ճամիի դրան կից Միասնեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաև մայրաքաղաքի գեղագործաց քով ու դաւառներն ալ կը գտնուին:

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՆԻՆՃԷ ԾԽԱԽՈՏԻ
ԳՕԼԹԻ ԵՂԱՐԱՔ ԵՒ ՇԱՀԻՆԻ

Կալաթա. Սանտրոգճըլար փողոց 109

Ստորագրեալքս առեւտրական բոլոր պատասխանատուութիւնը մեր վրայ առնելով Գօն. քի եղբարց եւ Շահինի հետ ընկերութեամբ Կալաթիոյ Սանտրոգճըլար փողոցը թիւ 130 դործատունն հաստատեցնուա ի վեր՝ արժանապէս քաջակերուեցանք պատուարժան յաճախորդաց բաղմութենէն: Ամէն ոք լաւ գնահատեց մեր գործարանէն ելած ծխախոտոյն ընտրութիւնը, ճաշակը եւ զիններուն չափաւորութիւնը տեսանելիութեան համեմատութեամբ. ուստի եւ մեզ հարկ եղաւ, սուրի ընդարձակ ասպարէզ մը տալ մեր գործածութեանը:

Եւ նախ՝ մեր գործարանն ու վաճառատունը փոխադրեցինք առաջնոյն դիմացը 109 թիւ շէնքին մէջ, եւ իւրան համեմատ ընդարձակութեամբ խիստ յարմարութիւն ունի թէ մայրաքաղաքէն թէ գաւառներէն եւ թէ օտար երկիրներէ եկած բաղմութիւ հրամաններն յոյժ գոհացուցիչ կերպիւ եւ փութով կատարելու:

Երկրորդ ծխախոտոյնքն արտադրող ամեն կողմ եւ մանաւանդ յէնիճէ յատուկ գործակալներ կարգելով սկսած ենք մասնաւոր խնամօք պատրաստել տալ բերքը եւ անա այս խնամոց եւ զոնողութեանց շնորհիւն է որ այսօր ամեն նտիլի եւ հոտաւէտ ծխախոտներ կարող ենք մատակարարել նաև 150նոց, 200նոց, եւ 300նոց եւ աւելի բարձր գիներով ըստ տեսակին:

Այսուհետեւ ոչ ոք պիտի վարանի իւր ճաշակին յարմար ընտիր ծխախոտ գտնելու մասին, բաւական է զիմն մեր վերոյիշեալ գործատունն ի Կալաթիա Սանտրոգճըլար փողոց թիւ 109, եւ կամ ամեն ծխախոտներէ խնդրել մեր գործարանէն եկած ասպանքներէն:

Ծան. Օտար երկիրներէ ասպանք ուղղութեամբ կը մասնակցին այն մենաշնորհին, զոր ունիմք կայսերական կառավարութենէն, որ է պանարօյի սուրբէն ազատ ըլլալ, որով %ին 20-իս կուենան:

Վաճառատուններն են.

Կալաթիա Սանտրոգճըլար թիւ 109
Ձրնտան գաղու Չէօմէկիճիլէք » 29
Էմին-Նօնի » 36

ՏԵՄԻՐԳԱՓՈԿԵԱՆ ԵՂԱՐԱՔ

ԸՆԹԱՅԻ

ԳՕՍՏԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Նոր գ.տսագիրք

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

(Մտաւոր և գրաւոր)

Առաջին ու երկրորդ տարիներու համար

Աշխատասիրեաց Յ. Գ. Փալազեան

Բ. Տպագրութիւն

Մանկավարժական արդի սկզբնայն համաձայն պատրաստուած սոյն Դասագրքին առաջին տարին՝ երկրորդ տարւոյ յաւելումով և մաքուր տպագրութեամբ իւրոյս ընծայուած է և կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով:

Դին 3 դրուշ:

ՆՈՒԼԻ ԿԱՂԱՆԴԻ

Պատկերադարդ

ԳՐԵՑ Ս. Յ. ՓԱՓԱՉԵԱՆ

Սոյն գիրքը՝ որ տղայոց համար խիստ յարմար է, գեղեցիկ պատկերներով զարդարուն և կը պարունակէ իր մէջ զանազան մանրամէկեր, խրատներ և այլ բարոյական դասեր. որ դպրոցական երկսեռ ուսանողը անշուշտ կրնան մեծ օգուտ քաղել:

Կեդրոնատեղին է Ուզուն չարչի Ֆրէնկեան դրատունը. կը գտնուի նաև Զրուր Հայ գրավաճառաց քով: Դին 60 փր. Դպրոցաց համար զեղչ կըլլայ:

ՏԷՐ-ԽՄԵԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիգաճիպա խան քիւ 14